

Dodržíme velikonoční svátky a zvyky!

Velikonoční svátky slavíme vždy první neděli a pondělí po prvním jarním úplňku, takže nás čekají právě nadcházející víkend. Vychutnejme si po vzoru našich předků také všechny zvyky, které je doprovázejí!

Květná neděle

Připadá na neděli před Velikonocemi a věřícím připomíná vjezd Ježíše do Jeruzaléma. **Název svátku je odvozen od květů, jimiž bývají kostely vyzdobeny a které mají připomínat palmové větve, jimiž lid vítal Ježíše.** Proč bychom si tedy i my naše příbytky na oslavu jara nevyzdobili květinami?

Modré pondělí

V tento den začínaly dětem a studentům jarní prázdniny, tzv. vakanace. **Název je zřejmě odvozen od barvy látky, která v tento den kryje oltář v kostele.**

Šedivé nebo Žluté úterý

Obě barvy **odkazují na proměnlivé počasí**, které v tuto dobu panuje. **Šedá pak připomíná hospodyňky, jež vymetaly ze všech koutů pavučiny a pilně čistily svůj příbytek a jeho okolí.**

V úterý rovněž dáme **naklíčit hrách na pučálku, staročeský postní pokrm.** 250 g hrachu přebereme, propláchneme, dáme do větší ploché nádoby a zalijeme vlažnou vodou. Večer vodu slijeme a dál jen zrnka

proplachujeme. Uložíme na teplé místo a necháme do čtvrtka naklíčit. Celý recept najdete [ZDE](#)

Škaredá nebo Sazometná středa

Středa byla určena pro **vymetání sazí z komína**. Přízvisko škaredá pochází od tradovaného předpokladu, že se toho dne, před svou zradou, Jidáš na Ježíše mračil a škaredil. Pozor, říká se, že kdo bude následovat jeho vzoru, bude se škaredit celý rok.

Zelený čtvrtek

V tento den by se podle lidových zvyklostí měla jíst zelená strava. Na Zelený čtvrtek se **nemáme hádat**, aby se nám celý rok hádky vyhnuly, a také **si nemáme nic půjčovat**, aby se nám nevyhýbaly peníze.

Lidé se myli v rose, aby byli zdraví. **Pekly se jidášky, kynuté pečivo ve tvaru dukátů nebo provazové smyčky**. Jsou symbolem Jidášovy zrady – dukáty připomínají odměnu, kterou Jidáš dostal za zradu Krista, a smyčka provaz, na kterém se Jidáš později oběsil. Zároveň na znamení smutku **naposledy zazní zvony, dříve než „odlétnou do Říma“**, a znovu se rozezvučí až v sobotu.

Velký pátek

Pro věřící je to **den největšího smutku, připomínka Kristova ukřižování, den přísného půstu, ticha, smutku a rozjímání**. Výzdoba kostelů je chudá a prostá, bez květin a svící, nezvoní zvony a také varhany mlčí. **Po vsích chodí tzv. řehtáči a dřevěnými nástroji oznamují poledne, klekání a začátek bohoslužeb**.

Podle tradice se nesmělo prát, protože lidé věřili, že místo ve vodě by se prádlo máchalo v Kristově krvi. **Na Velký pátek se podle legend a pověstí otevírá země a lidé pokorní a zbožní mohou najít poklad**. Místo pokladu označuje zlaté kapradí, světylko nebo záře vycházející ze skalního otvoru.

Bílá sobota

Poslední den půstu, během něhož se celá rodina připravovala na následné oslavy – **ženy barvily vajíčka, pekly mazance a beránky, muži splétali pomlázku**. V tento den se svítí oheň, symbol světla a odcházející zimy, připomínka vítězství nad smrtí. **Ohořelá dřívka se zapichovala do pole, aby bylo úrodné, a popelem se sypala louka, aby bylo dost trávy a sena**. Sadaři třesou stromy, aby je probudili k životu.

Po západu slunce **začíná v kostelích posvátná noc**, která se vztahuje k zmrtvýchvstání Páně, bohoslužba velikonoční vigilie. Ona „velká noc“, kdy se znovu rozezní zvony, dala našemu svátku název.

Velikonoční neděle - Boží hod

V kostelích se světily pokrmý - mazance, beránky, vejce, chléb a víno. Kousky posvěcených pokrmů se nechávaly na poli a zahradě pro dobrou úrodu, víno pro dostatek vody ve studni. Skončil půst a hospodyně

se předháněly v přípravě velikonočních svátečních pokrmů.

Velikonoční pondělí

Den pomlázky, mrskačky či koledy. Chlapci chodí s pomlázkami za děvčaty a za koledu dostávají malovaná vejce a různé sladkosti. **Děvče, které je vyšlehané, bude zdravé a veselé po celý rok.** V některých krajích děvčata po koledě chlapce polévají vodou.

V minulosti hospodář šlehal čeládku - aby nebyla líná, dobytek - aby měl mladé, a stromy - kvůli úrodě. Šlehalo se dokonce i mezi dospělými pro dobré sousedské vztahy, ale to radši zkusit nebudeme.